

Ügyszám: **471/B/1995**
Keltetés: **Budapest, 1997.09.29 12:00:00 de.**
Előadó bíró: **Sólyom László Dr.**
Közlöny információ: **47/1997. (X. 3.) AB határozat**
Közzétéve a Magyar Közlöny 1997. évi 84. számában
AB közlöny: **VI. évf. 8-9. szám**

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

Az Alkotmánybíróság állami irányítás egyéb jogi eszköze alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára, valamint mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megszüntetésére irányuló indítvány alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság a Magyar Távirati Irodáról szóló 1037/1986. (VI. 26.) MT határozat 5. pontja megsemmisítése időpontjáról való határozathozatal tárgyában a 61/1995. (X.6.) AB határozatában (a továbbiakban:ABh.) felfüggesztett eljárást megszünteti.

Az Alkotmánybíróság megállapítja: az alkotmánysértő állapot - a jogalkotás pótlására az Abh-ban előírt határidőn túl - 1997. július 15-ig fennállott.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

1. Az Alkotmánybíróság a 61/1995. (X. 6.) AB határozatában (ABH 1995, 317.) az ott kifejtett indokok alapján megállapította, hogy a Magyar Távirati Irodáról szóló 1037/1986. (VI. 26.) MT határozat (a továbbiakban: MTh.) 5. pontja alkotmányellenes, valamint - ezzel összefüggésben -, hogy az Országgyűlés elmulasztotta az Alkotmány 61. § (4) bekezdésében foglalt, a közzszolgálati hírügynökség felügyeletéről, valamint vezetője kinevezéséről szóló törvény megalkotására vonatkozó jogalkotói feladatát.

Az Alkotmánybíróság mindazonáltal mérlegelte az MTh. 5. pontja azonnali megsemmisítésének következményeit, és úgy ítélte meg, hogy az azonnali megsemmisítés könnyen vezethetne az alkotmányellenes rendelkezés meghatározott ideig tartó hatályban tartásánál még súlyosabb alkotmányellenes helyzet kialakulásához. Ezt szem előtt tartva, az Alkotmánybíróság az alkotmányellenesnek talált rendelkezés megsemmisítésének időpontjáról való határozathozatal tárgyában 1996. június 30-ig felfüggesztette az eljárást. Egyben felhívta az

Országgyűlést, hogy az elmulasztott törvényt ugyancsak eddig az időpontig alkossa meg.

2. Az Alkotmánybíróság az ABh.-ban megállapított határidő leteltét követően folytatta a felfüggesztett eljárást.

3. Az Országgyűlés 1996. december 19-i ülésnapján elfogadta a nemzeti hírügynökségről szóló 1996. évi CXXVII. törvényt (a továbbiakban Nht.). Az Nht. 1997. január 1-én lépett hatályba. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Nht. megalkotásával és hatálybaléptetésével az Országgyűlés eleget tett az Alkotmánybíróság által előírt jogalkotói kötelezettségének.

Az Alkotmánybíróság azonban - az alábbiak miatt - továbbra sem tudta a felfüggesztett eljárását megszüntetni.

Az Nht. 3. §-ával előírja a Magyar Távirati Iroda Részvénytársaság megalapítását. Az alapító okiratot ugyancsak az Országgyűlés fogadja el. Az Nht. 36. § (13) bekezdése ugyanakkor úgy rendelkezik, hogy az MTh. a részvénytársaság megalakulásának napján veszti hatályát. Az Nht. hatálybalépése (1997. január 1.) tehát nem érintette az MTh. alkotmányellenes 5. pontjának hatályát.

Az Országgyűlés a 70/1997. (VII. 15.) OGY határozatával hozta létre a Magyar Távirati Iroda Részvénytársaságot. A határozat melléklete tartalmazza a részvénytársaság elfogadott alapító okiratát is. Az Nht. 36. § (13) bekezdése alapján ezzel, 1997. július 15. napján, hatályát veszttette az MTh. s annak alkotmányellenesnek talált 5. pontja is, melynek megsemmisítése tárgyában az Alkotmánybíróság eljárását felfüggesztette. A hatályvesztés következtében a megsemmisítés tárgytalanná vált, ezért az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

4. A fentiek alapján megállapítható, hogy az Országgyűlés az Alkotmánybíróság által megállapított határidőt az alkotmányellenes helyzet megszüntetésére több mint egy évvel túllépte. Hiába alkotta meg ugyanis már amúgyis hat hónapos késéssel a közszolgálati hírügynökség felügyeletéről, valamint vezetője kinevezéséről szóló törvényt, a részvénytársaság megalapításának elhúzódása miatt az ABh.-ban alkotmányellenesnek ítélt rendelkezés továbbra is hatályban maradt.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 49. § alapján azok a jogalkotó szervek, melyeknek jogalkotói feladatával kapcsolatos mulasztását az Alkotmánybíróság megállapította, kötelesek az Alkotmánybíróság által megjelölt határidőn belül jogalkotói feladatuknak eleget tenni. A határidő megállapítása minden esetben az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik, az a mulasztó szervre kötelező erejű, betartása nem lehet mérlegelés tárgya. Az Alkotmánybíróság e határidők megállapítása során figyelembe veszi mindenekelőtt az

alkotmányellenes helyzet súlyosságát, az ennek orvoslására az átmeneti idő alatt is rendelkezésre álló alkotmányos jogi eszközöket, továbbá természetesen az adott jogalkotó szerv eljárási szabályait, a megalkotandó jogszabály jellegéből adódó előzetes egyeztetési kötelezettségeket, a jogalkotó szerv munkaterhét. Különösen megszorítóan kell értelmezni az Alkotmánybíróság által megállapított határidőt az olyan esetekben - mint a jelenlegi is -, amikor a mulasztás megállapításával egyidőben, különböző indokok alapján, az Alkotmánybíróság határozott ideig hatályban tart olyan jogszabályi rendelkezést, melynek megállapította alkotmányellenességét.

Az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik a jogalkotói mulasztással kapcsolatban az alkotmánysértő helyzet fennálltának mindenkire kiterjedő hatályú megállapítása, ideértve azt is, hogy a jogalkotói pótlás megtörtént-e, illetőleg az az alkotmánysértő állapotot megszüntette-e.

Az Alkotmánybíróság ezért a mulasztást a határozata rendelkező részében is megállapította.

Dr. Sólyom László
az Alkotmánybíróság elnöke,
előadó alkotmánybíró

Dr. Ádám Antal
alkotmánybíró

Dr. Bagi István
alkotmánybíró

Dr. Holló András
alkotmánybíró

Dr. Kilényi Géza
alkotmánybíró

Dr. Lábady Tamás
alkotmánybíró

Dr. Németh János
alkotmánybíró

Dr. Szabó András
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky Ödön
alkotmánybíró

Dr. Vörös Imre
alkotmánybíró

Dr. Zlinszky János
alkotmánybíró